

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Csongrád csinosodása.

Régi igazság az, hogy a magyarországi városokat, községeket csak a véletlen keze rendez. Hogy utcáink miként épüljenek? arra a régi időkben nem igen gondoltak boldog eleink.

Nem is nagyon volt akkor szükséges ezzel tölteni az időt. Kiment a gazda, oda bökött az ujjával a pallér előtt egy bizonyos irányba — és aztán a pallér dolga volt a többi.

Épített úgy ahogy neki tetszett, még maga a gazda sem bánta, ha egy kicsit kihuzta a házat az utca vonalból, s a többi szomszédok épület vonalát tullepve — ezzel is azt bizonyította, hogy ő külön ember mint a többi. Nem áll egy sorban az ő háza sem azoknak visköival — hanem előbbre jött, kilépett a sorból.

Igy aztán megtörtént mindenütt az a mesébe illő dolog, hogy az utcák lassanként olyan alakot vettek magukra, mint a giliszta férgek. Szűk, keskeny utcák képződtek, amelyek elnyultak a városok területén, mint férgek a földön, hol erre — hol arra görbült testeikkel.

Hanem aztán az ilyen utcáknak is lettek rendezői. A tüzvész és az árvíz. Az efféle sikátorok örökké élnének, ha nem látogatná meg őket a gyakori tüzvész, vagy az árvíz.

A széles utcák nagy épületeit könnyű védeni a két elemtől, vagyis nem oly nehéz, mint a sikátorok közt pusztító tűz vagy víz ellen védekezni.

A tűz és a víz tehát az egyedüli csinosítója legtöbb városunknak — mert különben talán még ma is sátrak alatt laknánk, ha ez a két elem nem kényszerítette volna népünket a folytonos csinosításra, építkezésre, s nem mozdította volna elő a városok fejlődését.

Csongrád község szintén sokat köszönhet ennek a két rendezőnek.

Köszönheti legalább azt, hogy kénytelen volt új városrészeket alkotni a régi belváros helyett — amely ma is úgy áll ott, mint egy tiltakozása annak, hogy a huszadik században élünk.

De ott áll még a putri, Csongrád gyöngye!

Ott is fog állani természetesen

addig az ideig, amíg a tűz közbe nem lép és elpusztítja ezt a ronda telepet, amelyet közérköcsi és közegészségi okokból is már régóta kikellett volna üríteni, hogy a város fejlődését egészséges irányba tereljék, a pupnak, az idétlen pupnak nagyobbodását a város testén pedig egy percig se tűrjék el.

Az egészséges fejlődésnek aztán egyéb követelményeit is figyelmen kívül hagyják némely városok, főleg azok, amelyek lakosságában nincs semmi érzék a csinosodás, a jóízlés, szépirodalmi igények iránt.

Ezek közt első helyen áll, a közutak és terek szabályossága, nagy kiterjedése, amelyekből szabad tereket csinálnak, hogy a kereskedelem és ipar céljaira is felhasználhassa a lakosság, de meg a közönségnek is élvezetet szerezzenek vele. Azzal t. i. hogy szép sétahelyek gyanánt szolgáljanak a közönség számára.

E tekintetben Csongrádnak olyan kedvező fekvése van, hogy az ritkítja párját. Először már az maga megbecsülhetetlen előny, hogy az új várost ketté szeli egy széles, egyenes utvonat, amelynek mindkét ol-

T Á R C A.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

5

Írta: Négysz.

Etelka munkát vállal.

— Szenzációs «Legfrissebb Ujság»-ot tessék venni! Nagy sikasztás a főpostánál! A ferencvárosi bestiákat halálra ítélték! A nagy betörés tetteseit elfogták!

Etelka megvett egy lapszámot, aztán visszatért a szobába, hol megmutatta Bodóné asszony, hogy merre keresse a munkakínáló hirdetéseit. A leány bárom hirdetését is talált, melyekkel varróleányokat kerestek. Fölrta szépen a címeiket és a néni tanácsára meglátogatni akarta valamennyiöket, a hogy mint kedvez a szerencse. Csak hogy teljesen tájékozatlan lévén Budapesten, nem igen talált volna el a följegyzett helyekre, annál kevésbé, mert a város legkülönbözőbb részein voltak. Bodóné úgy oldotta meg a kérdést, hogy a ház egyik lakójának kis leányát, aki tudta, melyik utca merre van, Etelka mellé adta kalauzul, igérvén neki néhány krajcárt. A kis leány anyja elbocsátotta gyermekét és Etelka fölöltözködés, elindultak elsősorban a Nádor-utca felé.

Tarnyai Etelka az egész uton nem tudott betelni a látnivalókkal, szeméit szüntelenül jártatta, hol jobbra, hol balra, hol előre, szinte belefájdultak már a sok nézéstől, a tarka-barka megtekintésrevalók tömkelegétől. Minden nagyobb kirakat előtt megállt és sokáig szemlélte a szebbnél-szebb női ruhákat, blúzokat, színes szöveteket, majd másutt az ezerféle apróságot, nippetket, erszényt, övet, hajtűt, levélpapírt; aztán nem győzte eléggé bámulni a ragyogó ékszereket, a tömérdek arany, ezüst holmit, a vakító, tündöklő gyémántokat; de meg szüntelenül ostromolta az őt kíséző kis leányt, hogy mi ez, mi az, milyen épület ez, kié az a palota s a kis lány okosan, szépen megmagyarázott neki mindent, fölvilágosítással szolgált minden felől. Megmutatta a Népszínházat, a Technológiai Muzeumot, elhaladtak a New-York-palota előtt, a hatalmas kávéház óriási üvegablái mellett, mely kávéháznak egy valószínű báró főpincére van s így tovább mindent a legalaposabban előadott Tarnyai Etelkának a kis lány, úgy hogy egyszeriben azt hitte, hogy ő már ösmeri az egész székesfővárost, már egyedül el tudna barmhová menni.

Végig mentek az Erzsébet-téren, hol a verebek nagy raja csiripelt, muzsikált a száraz ágakon. Majd a Fürdő-utcán át bekanyarodtak a Nádor-utca felé, hol csakha-

mar a keresett helyet megtalálták. A kis leány künn várakozott.

Előkelő, nagy szalonba lépett Etelka, hol mintegy tizenkét kisebb-nagyobb leány öltögetett nagy serényen szorgos kézzel, berregtek a varrógépek, a lábak szaporán jártak a pedálokon, a tűk villámgyorsan tüntek el a szövetek között és tüntek elő ismét. Szóval: nagy munkában volt az egész yarroda. Meglátszott, hogy sok a dolog, nagy a postamunka, hát tevékenykedni, buzgolkodni kell, nehogy fennakadjanak.

A belépő leány a sok idegen láttára kissé elfogultta lett. Szivecskéje hevesebben dobogott, arcát pir öntötte el, úgy állt ottan, mintha gyökeret vert volna a lába, mintha egyszeriben megkövesedett, szoborrá vált volna. Egy barátságos képű leány megszólította, megkérdezvén tőle, hogy mit akar? Etelka előadta jöttének célját és a varróleány egy másik terembe utasította, hol a nagysága éppen egy magasabb rangú hölgygel élénk beszélgetésben mélyedt el, alig vevén észre a megjelenő, remegő, halk hangon «jó napot» kívánó leányt. Mikor a nagysága megpillantotta Etelkát, annélkül, hogy megkérdezte volna, hogy mit kíván, miért jön, kitől jön, azt mondotta, hogy várjon odakünn a műhelyben. A lány kisomfordált.

Künn meg a varróleányok kezdték ala-

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert

dala be van rosszul, de belehetne szépen is, jól is — fásítva.

Emeli e hatalmas utvonálnak előnyeit az a körülmény, hogy a forgalmi oldalon, a napos oldalon, az épületek mellett elvonuló járda olyan szélesre kiépíthető, amilyenre akarjuk. Sőt még akkor is marad egy kettős fasor a sétáló közönség számára, épügy mint bármely világváros legszebb utcáján.

A piac kérdését is előnyösen lehetne megoldani ezzel a hatalmas utvonallal, amely a város legforgalmasabb részén szinte kínálkozik arra, hogy a hetivásárokat itt tartsák.

Csongrád községének kereskedői közül többen sürgették már ezt, s mint értesülünk most e tárgyban kérelmet is intéznek a járás főszolgabírójához.

A napokban Ujhelyi Nándor kir. tanácsos vetette fel ezt az eszmét, hogy milyen szép sétautat és hetipiáci áruló helyeket lehetne csinálni ebből a kettős fasorból. Most, hogy nincs itt nézetkülönbség a közügyek vezetésénél nem gáncsoskodik a demagogia, az ilyen üdvös dolgokat egy kis jóakarattal meg lehetne valósítani.

Am elég szomorú dolog lenne, ha azt látná a közönség, hogy — ime nincs most itt a kerékkötő, s még sem csinál az előljáróság olyan üdvös alkotásokat, amelyekkel rendkívül emelné a város fejlődését.

Kérelem.

Boldog emlékezetű emberek örökhatározományai s a társadalom egy-két tagjának s a községi képviselő testületnek jósága némileg módot nyújtott nekünk arra, hogy a ruhátlan tanulók közül néhányat meleg téli ruhával lássunk el.

Ámde megesisik az ember szíve rajta, milyen szomorú azon gyermekek sorsa, kik a korai órákban iskolába jönnek s ott töltik a deket száraz kenyéren s legtöbbször minden betevő falat nélkül.

posan gusztálni a csinos, nagyon szép Etelkát. Már tudta az egész varroda, hogy ő is óhajt közöttük dolgozni. Sújtak-búgtak egymás között, majd hangosabb kacajra fakadt egyikük-másikájuk, míg egy komolyabb, idősebb leány nem figyelmeztette a pajkos leányokat, hogy csendben legyenek, mert a nagysága nem tud nyugodtan beszélni az előkelő «kunsaft»-tal.

Végre eltávozott a méltóságos vendég, a főnöknő meg szóba elegyedett Etelkával. Szüksége lévén még egy-két leányra, rövid beszélgetés után egy heti próbaidőre felvette, mely idő alatt, ha megfelel, állandósítva lesz egyelőre heti négy forint munkabér mellett és a munkaidőn túli varrásért külön díjazást fog kapni. Etelka örömmel fogadta az ajánlatot és hálásan megcsókolta a nagysága kezét, azzal a megállapodással, hogy már hétfőtől kezdve (péntek lévén) munkába áll, eltávozott. A kis lány, aki rá várakozott, meglehetősen türelmetlenkedett, de meg fázott is, örült, hogy jönni látta Etelkát, aki egy sarki kofától néhány krajcárért sült gesztenyét vásárolt, úgy a maga, mint a kis lány részére.

(Folyt. köv.)

Ezen a szerencsétleneken — kiknek csupán imára szól a déli harangszó — szeretnénk segíteni. Ebédidején egy tányér meleg levest akarunk nekik juttatni, ha a társadalom tagjainak emberbaráti érzelme módot és alkalmat nyújtana nekünk arra.

Azért a társadalom összességéhez, ember-társaink jó szívéhez fordulunk, kérjük, hogy kiki tehetségéhez képest járuljon hozzá ezen emberbaráti célunk megvalósításához.

Egyenként gyengék, összességben elég erősek leszünk arra, hogy a nyomorgók baján segítsünk.

A szentírás szavai mondják: «A tétémény a legjobb tőke, mely örökidőkre fennmarad».

Az állami iskolai gondnokság nevében

Blázsik Mihály
gondnoksági jegyző.

Réti Ferenc
gondnoksági elnök

Gyümölcstermelésünk fellendítése.

(Neveljen az iskola kertészeket is a magyar föld számára.)

Ezen a címen dr. Hamvai Lajos figyelemre méltó dolgokat inond el, egy máramarosszigeti újságban.

Régi óhajlás az, hogy a gyümölcstermelést fejleszteni kellene, különösen a felvidéki megyékben, ahol az erdők közt nagy számmal található vad gyümölcsfák azt mutatják, hogy nagyon is jó talaja lenne az erdős vidékeken a gyümölcstenyésztésnek.

Ez a kérdés azonban ép olyan, mint az iparpártolás kérdése. Mindenki beszél róla, csak hogy mindenki a beszédnél marad.

Jolsya község bírása tovább ment ezen a téren, először 10 holdat, aztán később többet ültetett be a község részére cseresznyefákkal és ma a községnek oly szép jövedelme van ebből a gyümölcsösből, hogy fedezi teljesen háztartását s nincsen egy fillér községi pótagója sem.

Csehországban a gyümölcstermeléssel sok helyütt hasonló eredményeket értek el a községi gyümölcsösökkel, sőt ott még az utakat is gyümölcsfákkal ültetik be, aminek jövedelmét a község hasznára fordítják a hatóságok.

Már most képzeljük el, hogy lehetséges volna-e nálunk egyszerre itt kezdeni a gyümölcstenyésztést, a közutak befásításával, nemes gyümölcsfák kiültetésével?

Még eperfával is bajos dolog az utakat beültetni, mert kitördelnek.

Láttuk, hogy mit érnek a községi faiskolák; láttuk, hogy mily sok áldozatba kerül a nagyobb városokban a községi faiskolák fenntartása és mily keveset jövedelmeznek a hanyag ellenőrzés miatt.

Az iskolának volna nagy feladata ebben a kérdésben, az t. i., hogy a gyümölcstenyésztés tanítását kötelezővé kellene tenni és gyakorlati uton kellene azt elsajátíttatni a gyermekekkel.

Ma ez csak mellékes feladata az iskolai nevelésnek, holott nagy nemzetgazdasági jelentősége van annak, hogy kitűnő kertészeket neveljen a magyar haza számára a magyar nemzeti iskola.

Améddig a gyermekeket már az elemi első osztálytól kezdve nem fogják a gyümölcstenyésztés- és állatvédelemre figyelmeztetni, addig nagyon nehéz feladat lesz az, hogy a gyümölcstenyésztés fellendüljön; holott, ha a gyermek lelkébe csepegtetné az iskola a gyümölcstenyésztés elemi ismeretét s annak munkáját megkedveltetné, annak eredményét évről évre látná — mintegy vele nőne, — úgy szennvedélyes kertészeket nevelne az egész magyar ifjúságból egy-két évtized alatt az iskola.

És erre volna módja minden községnek. Csak annyit kellene a kormánynak elrendelni, hogy minden község köteles gondoskodni olyan területéről, melyen az elemi iskolák és alsó gimnáziumok növendékei gyakorlati uton megtanulhatnák a gyümölcstermelés tudományát s a tanfolyam negyedik évében minden növendék

négy-öt darab magról nevelt fát ültetne be saját neve alatt a községi gyümölcsfás kertbe s azt későbbi években ápolná, gondozná a rendes gyakorlati tanfolyam órái alatt. Így pár év alatt óriási vagyomhoz jutnának a községek a tanuló gyermekek értékesített munkája folytán! erkölcsei haszna pedig kiszámíthatatlan volna annak, ha a felnőtt emberek a községi gyümölcsfáskertekben ott látnák az ő általuk és iskolapajtásaik által ültetett gyümölcsfákat a szőlőföld talajában diszteni, fejlődni s velük együtt érezni az anyaföld szeretetét, mely mindnyájunkat táplál, fenntart és áldást hoz számunkra, jótékony erejével,

Volna-e ennél szebb emléke annak, hogy az iskola nevelt valaha bennünket, tanított valami jóra, szépre minket, különösen arra, hogy szeressük ezt az édes hazai földet, ami közös anyánkat! Nincs az a költő, akinek remekbe készült ódája úgy meg bírná ragadni szívünket s úgy bírná nemesíteni, egymás szeretetére és a jóságos anyaföldhöz való ragaszkodásra bírni hangolni, mint ezek az ily módon létesítendő gyümölcsfás kertek, amelyekbe belépve, látnók majd nemzedékről nemzedékre őseink, apáink, a magunk és játszótársaink munkájának, gyermekkori ártatlan örömeinek örökké élő emlékeit. *A nemzet örökifjúságának, örökké élő himnuszai* lennének ezek a községi gyümölcsös kertek, amelyeket a magyar nemzeti iskola tiszta, ártatlan, angyali kezek munkája által létesítene.

Ha valamin, úgy ezen bizonyosan Isten áldása lenne.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— Adakozások a tanulók ingyen konyhájára. Szinte hihetetlennek látszott azon eszme megvalósítása, melyet Blázsik Mihály állami elemi iskolai igazgató az állami iskolai gondnokság utolsó ülésén felvetett, hogy a szegény tanulók részére, kiket a sors még a mindennapi kenyértől is megfosztott, a mellett, hogy meleg szobában várják be a délutáni tanítást, délből egy tányér meleg levest részesíttessenek. Az eszme életrevalóságát azonban megmutatta 48 óra, mely alatt 322 korona 40 fillér, 60 kiló búza és egy zsák burgonya adományoztatott ezen emberbaráti célra. Ki-ki anyagi erejéhez s szíve sugallatához képest iparkodott ezen nemes célra adakozni. A tett olyan, mely önmagát dicséri. Nem mulaszthatjuk el azonban, hogy elismerő szavunkat ne nyilvánítsuk dr. Dékány Béla úr jószíjú munkája felett, ki a befolyt 322 korona 40 fillérből 48 óra alatt fáradságot nem ismerő odaadással 195 korona 40 fillért gyűjtött egybe a jótékony célra. Fogadja érte ez uton is úgy a mi, valamint a segélyre szoruló szegény tanulók őszinte köszönetét. Az adakozók névsora s az adományozott összeg a következő: A Csongrád és Vidéke takarékpénztár, a Csongrád Városi takarékpénztár 50—50 korona, Faragó Antal úr, Ifj. Forgó József úr 40—40 koronát, dr. Szarka Mihály úr 20 koronát, Ujhelyi Nándor úr, Ungváry József úr, dr. Boér Antal úr 10—10 koronát, Balázs Anna úrnő 6 koronát, Szarka Mihály úr, dr. Dékány Béla úr, dr. Buk Herman úr, Wiesner Lajos úr, Bagossy József úr, Pozsar József úr 5—5 koronát, dr. Sörös Miklós úr, Vladár Sándor úr, Tasnády Imre úr, Rotter Sámuel úr 4—4 koronát, dr. Szappanos Sándor úr, dr. Heinrich István úr, Bloch Adolf úr 3—3 koronát, Söhly Gyula úr, Babócs Béla úr, Ifj. Borbás József úr, Ausländer Jenő úr 2—2 koronát, Nagypál Imre úr, Sinkó Imre úr, Büchler Márton úr, Mészáros Sándor úr, dr. Herke Ferenc úr, Draskovics László úr, Draskovics Dezső úr, Boér Jakab úr, Balgha Kálmán úr, Sordovány János úr, Szabó Sándor úr, Váradi Jakab úr, Wolf Miksa úr, Csejthey Lajos úr, dr. Grósz Arnold úr, Mészáros

Ede úr, Kohn Mór úr, Nyáry Pál úr, dr. Vida Sándor úr, dr. Nagy Sándor úr, Klein Miksa úr 1—1 koronát, Boda László úr 50 fillért, Justin Lajos úr, Zóra György úr 40—40 fillért, két gazdasági előadás gyűjtésből 1 korona 10 fillért, készpénzben összesen 322 korona 40 fillér. Réti Ferenc úr 60 kiló búzát, Éder János úr és Forgó Lajos úr 1—1 zsák burgonyát. Az adományokért csak a hála és elismerés lehet az, melyet mond

az állami iskolák gondnoksága.

— **Megkésett körözés.** Tudvalevő dolog, hogy Hegyi Antal községünk volt plébánosát 3 havi államfogházra büntette a kir. törvényszék. Ezt a büntetést a kir. Kuria is megerősítette, sőt hasztalan kért kegyelmet Hegyi a legfelsőbb helyről, kérelmét nem teljesítették és így a reá kiszabott büntetést a múlt év november hó 3-án kellett volna megkezdenie. Azonban Hegyi gondolt merészet és nagyot, a fogházbüntetés elől kivitorlázott a szabadság, egyenlőség és testvériség földjére: Amerikába. Most három hó múlva leír a m. kir. igazságügyi miniszter Szegedre, utasítja az illetékes hatóságokat, hogy Hegyi Antal ellen rendeljék el a körözést. Az igaz, hogy Hegyi Antal most már fűtül az egész körözésre, de hát jól van ez így is, mert az esetben, ha Hegyi ellen nyomban kiadták volna a körözést, még megtörténhetett volna, hogy Európa földjén elcsipik a páteit és mindnyájunk véghetetlen nagy szomorúságára visszahozhatták volna a csongrádi plébániára. Különben is kár lett volna az amerikai yenkéket megfosztani az örömtől, hogy Csongrád hírhető plébánosát színről-színre láthassák.

— **A csongrádi szociálisták.** A «Csongrádi Munkások Önképző Köre» 1903. február hó 1-én d. u. 2 órakor saját helyiségében tartja meg évi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgyai a következők: 1. Jegyzőkönyvek felolvasása. 2. Jelentés az egyelet 1902. évi működéséről. 3. A választmány újbeli alakítása. 4. Indítványok. Az elnökség ez uton is felkéri a kör tagjait, hogy a kitűzött időben pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— **Az állami elemi iskolai tanítók bálja.** Két éves kedves emlékek sorozatának felújítása a célja annak a már most, a kezdetén sikeresnek ígérkező bálnak, melyre az állami elemi iskolai tanítótestület adott ki meghívót, f. évi február 1-ére, a kaszinó dísztermében. A díszes bál meghívók az elmúlt hét utoljában bocsájtattak ki, azok pedig, kik esetleg tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt formálhatnak, ez iránt felszólalásukat a tanítótestület bármely tagjánál megtehetik. A táncvigalom tiszta jövedelme az állami iskolai szegény tanulók ingyen konyhája javára fog fordíthatni.

— **Háziipari tanfolyam.** A helybeli állami elemi iskola tornatermében az elmúlt hét hétfőjén nyílt meg a földmívelésügyi miniszter úr által engedélyezett téli kosárkötő, háziipari tanfolyam. Érdekes, hogy kezdetben a tanfolyamra senki sem jelentkezett, mindaddig, míg egyik gazdasági előadás Blázsik Mihály igazgató által annak fontossága a hallgatóságnak meg nem magyaráztattott. Ma meg már annyian vannak, hogy a jelentkezőket egymásután kell elutasítani. A felvett tanoncok száma 38. A minisztérium részéről a tanfolyam ellenőrzésére Abonyi Károly gazdasági szaktanár küldetett ki, míg a helyi felügyelet Blázsik Mihály igazgató gyakorolja. Előnye a tanfolyamnak, hogy igen ügyes kosárkötő mestere van, kinek ügybuzgó vezetése alatt oly szépen haladnak a tanoncok, hogy munkájuk igazán érdemes a megtekintésre.

— **Meddig fogják eltűnni?** A következő sorok közlésére kértünk fel: «Tekintetes Szerkesztőség! A keresztény fogyasztási szövetkezet új háza előtt mai napig is ott diszlik a hármass halom, elzárva az utcai közlekedést. Minthogy az 1879. XL. t.-c. 119. § 100 koronával bünteti azt, aki az utcán árúkat, vagy más nagyobb halmazt

képző anyagokat lerak vagy lerakat — tisztelettel kérdezzük az előjárásnak tagjaitól — hogy mikor fogják elrendelni a hármass szemétdomb, vagy földrakás elvitelét az Uri-utcából? *Egy gazda.*»

— **Gazdasági előadás.** A helybeli állami elemi iskolák tanítótestülete a központi iskolánál mai napon délután 1/2 órakor «A szarvasmarhánál előforduló betegségekről» tart gazdasági előadást, melyre az érdeklődő közönséget ezuton is meghívja az állami elemi iskolák tanítótestülete. A mai előadást Mészáros Mihály tanító úr tartja.

— **Azok a szociálisták.** A kis-hartai földműves munkások, akik a «Magyarországi szociáldemokrata párt» tagjai, népgyűlést tartottak. A népgyűlésen Lakner László tartott beszédet, melyben a népoktatás államosítása mellett érvelt. Mert a felekezettek nem törődnek az igazi tudomány és a népművelődés érdekeivel. A felekezeti iskolák tanítói legtöbbszörre nyomorúságosan vannak fizetve. Lakner indítványára a népgyűlés elhatározta, hogy felszólítja a községi képviselőtestületet, hogy tegyenek lépéseket a felekezeti iskolák államosítása érdekében. No, lám, lám! azok a világot felforgatni akaró szociálisták, még sikra is mernek szállni a népművelődésért, a tanítók érdekeiért és az államosításért. Uglátszik, hogy nem akarják példáját követni a csongrádi fenkölt gondolkozású képviselőtestületnek, midőn 3 évvel ezelőtt az állami iskolákat felekezeti akarták visszafeljeszteni. No, de akkor a közgyűlés élén őr ember: Ludrovai Tóth István mérnök állott, mint bíró, a közügyek mindenhatója meg Hegyi Antal plébános volt. Szégyeljétek magatokat kis-hartai szociálisták!

— **Ismét veszett kutya.** A f. hó 21-én reggel egy közepnagyságú vörös kutya a nagy-utcán egy asszonyt és és egy kis leányt mart meg Csakhamar üldözöbe vették és agyon verték. A kutyáról kiderült, hogy veszett volt. Mivel több kutyát is összemart, ennél fogva a járási főszolgabíróság elrendelte a városban az összes kutyáknak 40 napig tartó kötve tartását.

— **Hölgyek öröme!** Ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általam készített hires dr. Lehman-féle arczkenőcs. Egy tégely ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Poudre 1 doboz 1 korona. Csak nevem és arczképemmel ellátott tégelyt kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelményt tenni. *Gyarmati* Emil városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján. Viszonteladók nagy kedvezményben részesülnek. 8—20

— **Mily bajban szenvedő fordul** az eredmény legnagyobb kilitásaival a Ferenc József keserűvíz természeti gyógyerejéhez? Oriási tömege ez a dolgozó emberiségnek, akár szellemi vagy kézi munkával foglalkozzék, melynek visszás, reáknyszerített életmódja folytán akár az emésztésben, akár egyáltalán a legfontosabb szervekben érzett zavarok miatt panaszra van oka. De azon szegény gazdagok is, akik az asztal örömeiből nagyon sokat élveztek, s ezért elhíjasodással fenyegetettek, mindig a biztos, belülrüléseket hatványozó Ferenc József keserűvízhez menekülnek. Ez esetekben elődeinknél részben növényi, részben műleges könnyebbítő szerek, s ezek közt nem ritkán igen költségesek voltak kéznél. E szerek gyakran valamelyes gonosz következmény nyel, káros visszahatással voltak összekötve. A Ferenc József keserűvíz e szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán oly zavaroknál, melyek vérbőség és emésztési hibák folytán jöttek létre, tulszárnyaltá már. Mint normális adag elégséges egy boros pohár = 150 grammnyi vízzel, reggel éhgyomorral; a víz hőmérséklete ne haladja meg a 12 R. fokot, de ajánlatos külön köresekben az orvos urak tanácsát igénybe venni. Bár milyen különbözők is a szenvedések, melyekkel a természet az ő kedvencét, az embert meglátogatja, egyuttal kevés megbetegedésre alkotott olyan könnyű különleges gyógyszerközt, mint a melyet a Ferenc József ásványvíz képez, mely általános kedveltsége és használata miatt most már mindenütt, még távoli világrészekben is, könnyen megszerkezhető.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólap-tulajdonos: **Weisz Márk.**

33. sz. 1903. v. h. t. b.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel

közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszék 1902. 23222 számú végzése következtében dr. Vida Sándor ügyvéd által képviselt Kovalik József javára Kovalik János ellen 4000 korona s jár. erejéig 1902. évi november hó 28 in fogantatosított biztosítási végrehajtás után befoglalt és 1413 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: rőtös árúcikkek és vásznak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járás-bíróság 1902-ik évi V. 403/3 számú végzése folytán 4000 korona tőkekövetelés ennek 1902. évi július hó 1 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 143 korona 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett volt lakásán Kétág-utca 2. sz. Csongrádon leendő eszközzésére 1903. évi január hó 31-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csongrád, 1903. évi január hó 21-én.

R. Papp István

kir. bir. végrehajtó.

Nagyméltóságú Órgróf Pallavicini Sándor úr Mindszent-alyói hitb. uradalmá magyar-alföldi gulyatenyészetéből

14 drb 3 éves tenyészbika van eladásra felállítva.

A bikák megtekinthetők a mindszei gazdaságban; vasút- és postaállomás Mindszent (Csongrád megye).

Csongrád-Sándorfalva 1903. január hó.

Urad. Főntézőség.

Köhögésben szenvedők

próbálják a csillapító és kellemes ízű

KAISER-féle mell-bonbont.

2740 közjegyzői okirat, amely arról tanúskodik, hogy biztos gyógyulása a **köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.**

Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.

Egy csomag ára 20 és 40 fillér.

Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészknél Csongrádon.

Borovicska.

(Fenyőpálinka.)

Garantált hamisítatlan

árú. Kiváló szer minden-

féle gyomorbetegség el-

len. Eltávolítja a szivaroz-

ás által okozott nyálkát.

Kitünő üdítő ital. 3 liter

ára postán 7 korona.

Freiberg és Sámuel

Privigye. (Nyitra megye.)

5831. 1902. szám tkvi.

Árverési hirdetés.

A csongrádi kir. járásbírósa mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Csongrád városi takarékpénztár végrehaj-tatónak, valamint a mindszenti takarékpénztár csatlakozott végrehajtatónak Faragó Albertné Deák Veron csongrádi lakos végrehajtást szenvedett elleni 4000 ko-rona, 1780 korona, és 2580 korona tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a cson-grádi 2808 sztykben felvett, Deák Verona Faragó Albertné nevében álló 6383—6384. hrszámú 1347 négyszögöl térfogatú öreg-szőlődűlőben levő szőlőföld 648 korona, valamint a csongrádi 3863 sztykben fel-vett, Deák Verona Faragó Albertné ne-vén álló 6407—6408/a. helyrajzszámú 1 hold 173 négyszögöl térfogatú öreg-szőlő dűlőben levő szőlőföld 1036 korona, ugy a csongrádi 7051. sztykben felvett, Deák Veron Faragó Albertné nevében álló a 3265—3269—3271/b. hrszámú tanyaföld utáni osztatlan kilencesi legelő járandóság 265 korona, végre a csongrádi 10565 sztykben felvett, Deák Veron Faragó Al-berné nevében álló a 3187—3199/b. hrszámú 11/16 telek utáni osztatlan kilencesi legelő járandóság 292 korona ezennel megállá-pított kikiáltási árban az 1903. évi február hó 17-ik napjának délelőtti 9 órájkor a cson-grádi kir. járásbírósa helyiségében árve-rés alá fog bocsájtani s a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiál-tási ár 10⁰/₀-át készpénzben vagy ovadéké-kepes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismer-vényt átszolgáltatni.

Kelt a csongrádi kir. járásbírósa mint te-lekkönyvi hatóságnál Csongrádon 1902. évi december hó 4-ik napján.

Laurisin
kir. albiró.

Őn jaja!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés rekedtség és elnyájkasodás,
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő
ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon: Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárban.

Első kézből legjobban vásárol.

Magyarország legnagyobb hangszergyára
réz-, fa-, fuvó- és vonós hangszerekben.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös
és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetok,
trombiták, zimbalmok.

Általam konstruált TÁROGATÓK 30 frttól feljebb

iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb elpusztíthatatlan hangokkal. Különlegesség: aczél-
hangú hangverseny-harmonikák, saját minták.

Teljes zenekar felszerelések

a legutányosabb árban előnyös feltételek mellett.

Képes árjegyzékek

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról
ingyen és bérmentve.

Legelőszőbb bevásárlási forrás!

Weiner & Jakobovits áruházában

Budapest, VIII. ker. kerepesi-ut 75. b. a központi pályaudvar közelében.

12 és 16 forintért legújabb szabású orosz ruhák legdivatosabb kivitelben, saját műhelyünkben.

Szady Clottal, sima béleletlen	1 frt 90
Ugyanaz 2 volánnal vagy szerpentinnel	3.—3.50
Orosz bluz hozzá	2.50—3.
Legújabb szabású aljak divatos homespum és cibelin kelméből	5.50—6.50—8—9
Selyem alj elegáns kivitelben szerpentin fodorral és volánnal	9—10—12
Inglbluzok legfinomabb divatselyemből csikkal és ajour áttöréssel 9.—10.—12.— sima taftiselyemből 4.—5.—6.— nyers selyemből 2.—2.50.—3.— diva- tos francia szövethből 2.50.—3.—3.50.— téli jól mosható flanelből 95 kr. Vászón és chiffon a leg- nagyobb választékban 3 frttól feljebb.	
Téli pongyola divatos flanel, barket vagy eszkimó flanelből	3.—3.50.—4.—4.50.—5.—
Barketruha ingbluz vagy orosz szabású bluzzal	2.50.—3.—3.50.

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek
kabát, paletó, gallér és gyermekköpeny osztályunkat.
Mind az egyes darab saját műhelyünkben személyes
felügyeletünk alatt készül a legdivatosabb kelméből
és legjobb fazon szerint. Kabát, paletó és gallér
5 frttól, gyermekköpeny 2 frt 50 krajczártól feljebb.
Dus raktár divatos szövetekben, női és úri fehér-
neműekben.

Megrendelésnél elegendő a felső és derék bőség
és alj hossz megjelölése, esetleg jól álló derék
beküldése.

Jorgó János órák: gyári raktár: Wien III/4.
Renweg Nr. 75 B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon
illusztrált árjegyzékemet ingyen és bér-
mentve megkaphassa, olcsó bevásárlás
céljából. Az üzleti eljárás szigorúan
tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenmely zsebóra új rugó behelyezése 40 kr.
Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet
vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787 sz. legelőszőbb, legjobb strapácóra nickeltookban 36 órai járással	frt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr.	1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedelű	5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 súlyal	11.50
130 cm. magas	1.20
7939 sz. jó ébresztő óra	1.20

Sziveskedjék nevemre és házszámomra
75 B pontosan figyelni.

**Rum, Cognac,
Silverium,**

likörök, likörkrémek stb, az általam
készített vegytiszta esszenciák és kom-
pozitciókkal házilag 1/8 sőt 1/4 részben
olcsóbban állíthatók elő, mint ké-
szesen vett árúk.

**Árjegyzék és használati uta-
sítás ingyen és bérmentve.**

Baros Gábor

Budapest VII, Dohány-utca 1 sz. Esszen-
ciák és kompozitciók gyára.

Ne vegyen senki
HANGSZERT,

mig

Reményi Mihály
mű-hangszerész

legújabb képes árjegy-
zékét át nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44 l. sz.

Nincs többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges
egy kísérlet a törvényesen védett és biz-
tosan ható

Denzinger-
féle

„Viktória”
tyúkszem
kenőccsel

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb
tyúkszemet is eltávolítja.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona
50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve
szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám,

Ujvidék Duna-utca 17. szám.